

Motion till riksdagen 2009/10:Sf379

av **Veronica Palm m.fl. (s)**

Utgiftsområde 8 Migration

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 8 Migration enligt uppställning:

Anslag i tkr	Regeringens förslag	Anslagsförändring
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	93 255	5 000
Summa	5 751 126	5 000

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska verka för att utveckla och förbättra Dublinsamarbetet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska verka för att Frontex utvärderas samt att UNHCR ges en mera aktiv roll i Frontex operativa arbete vid EU:s gränser.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av myndighetsbaserad arbetsmarknadsprövning vid arbetskraftsinvandring från tredjeland.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om riskerna för att asylsystemet kan urholkas vid en sammanblandning av asylskäl och arbetskraftsinvandring.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att tydliggöra begreppet synnerligen ömmande omständigheter i utlänningslagen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av tydliggörande vad gäller begreppet inre väpnad konflikt.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av system för hantering av feltolkning inom migrationspolitiken och eventuella påföljder vid desamma.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning av personal inom Migrationsverket och domstolar vad gäller genus- och barnperspektiv i prövningsprocessen.

Fel! Okänt namn på

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att alla landets kommuner solidariskt tar ansvar för flyktingmottagandet.²
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillsyn över tolkförmedlingar.²
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning gällande boendeformerna ABO, anläggningsboende, och EBO, eget boende, i syfte att finna en tydlighet för alla berörda.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett kraftfullt svenskt agerande inom EU för ett solidariskt mottagande för vidarebosatta på en hög nivå.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att försörjningskrav vid anhöriginvandring ej ska ställas.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att länsstyrelsernas samordningsansvar rörande förhandling med kommunerna bör stärkas och utvecklas med uppdraget att förhandla rörande mottagandet av barn utan ordinarie vårdnadshavare.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en utredning för att tydliggöra vård och skolgång för s.k. papperslösa.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för lagföring av oseriösa arbetsgivare som olagligen anställer personer utan arbetstillstånd samt att en lagändring sker så att skadestånd till arbetstagare kan tilldömas vid olagligt anställningsförfarande.

¹ Yrkande 3 hänvisat till JuU.

² Yrkandena 10 och 11 hänvisade till AU.

Motivering

Migrationen i världen ökar och Sverige är en del av den utvecklingen. En del söker sig hit för att söka skydd, andra för att förena sig med sin familj och en del för att arbeta. Oavsett skälet till att människor flyttar hit så bidrar de med kunskap, idéer, arbetskraft och företagande, som har fått och kommer att få stor betydelse för Sveriges utveckling. Det är bra att människor kommer till Sverige och vill arbeta, men Sverige måste bli bättre på att välkomna människor som flyttar hit och bättre ta tillvara deras kunskaper och resurser.

Under vissa tider har Sverige verkat för att människor skulle söka sig till vårt land för att fylla ut den brist på arbetskraft som funnits. Denna migration har varit en viktig del i den svenska utvecklingen. Genom partssamverkan på arbetsmarknaden har arbetsgivare och fackliga organisationer tagit ett gemensamt ansvar för integration och stabilitet via vad som brukar kallas den svenska arbetsmarknadsmodellen.

Rätten att söka asyl är en grundläggande mänsklig rättighet. Den utgår ifrån människors behov av skydd och deras fruktan för förföljelse. Varje person som söker asyl i Sverige ska få en rättssäker prövning och ett beslut inom rimlig tid.

Samtidigt som vi ser en rad positiva effekter av migrationen kan vi se några negativa effekter. Globaliserad brottslighet och människohandel leder till utsatthet och beroendeställning för många människor. Detta utgör en politisk utmaning, såväl för Sverige och EU som för övriga världen. Orättvisa ekonomiska villkor och avsaknaden av demokrati är några förutsättningar för människohandel och åtgärder bör därför sikta på att minska klyftor och stärka demokratin.

Vi vill bibehålla den tradition som gjort att Sverige ses som ett föredöme vad gäller att såväl ge människor skydd som att vara påverkande för stabilisering och demokratisering av regioner i världen.

Vi socialdemokrater vill bejaka den globala migrationen och vi vill också verka för en politik som motverkar kriminella inslag liksom den förföljelse som utgör skäl för att människor tvingas fly. Vi vill se en politik med bred förankring i Sveriges riksdag men också hos medborgarna i hela landet. En bred politisk majoritet skapar förutsättningar för att utveckla den svenska traditionen där migrationspolitik blir möjligheternas politik i en tid av ökad globalisering.

En europeisk migrationspolitik

Inom Europeiska gemenskapen skapas förutsättningar för en harmoniserad migrationspolitik. Det är i grunden en viktig utveckling som vi socialdemokrater har medverkat till. Det är dock viktigt att denna harmonisering också läggs på en nivå som kännetecknas av de värderingar som Sverige stått för. Det övergripande målet måste vara att EU genom en harmonisering kan öka sin kapacitet inom politikområdet, att vida bestämmelser kring skyddsgrunder

Fel! Okänt namn på

antas, och att en bättre fördelning mellan medlemsländerna vad gäller att ta emot asylsökande uppnås.

De tecken vi kunnat utläsa under förhandlingarna om en harmoniserad migrationspolitik tyder på att en mera restriktiv hållning intas av flera medlemsstater. Den svenska hållningen måste vara att inför och även efter ett genomförande av en harmoniserad migrationspolitik vara pådrivande för en humanitär och kraftfull hållning som ger skydd och skapar stabilitet i en allt mera globaliserad värld. Vi vill också understryka behovet av att utveckla och förbättra Dublinsamarbetet för att skydda familjers sammanhållning, garantera rättsäkerheten samt värna mänskliga rättigheter.

EU:s gränsövervakningssystem, Frontex, som bland annat byggs upp vid Europas södra gräns visar på en oroande utveckling. Frontex, har starkt ifrågasatts av många internationella organisationer utifrån rapporter om att rätten till asyl inte värnas utan att Frontex hindrar människor från att ta sig in i EU för att söka asyl. Frontex bör utvärderas och dess funktion diskuteras och granskas inom EU. UNHCR bör ges en än mer aktiv roll i Frontex operativa arbete vid EU:s gränser.

Hittills har fokus riktats alltför ensidigt mot åtgärder för att minimera migrationen till EU. Detta trots att de stora utmaningarna handlar om att förebygga den mänskliga katastrof som pågår i områden nära EU, när människor riskerar livet i sina försök att ta sig hit. Inom EU lever idag många människor utan uppehållstillstånd, inte sällan under fruktansvärda förhållanden när deras utsatthet hänsynslöst utnyttjas. Mänskliga rättigheter är universella och innefattar även dem som lever inom EU utan tillstånd. Att förhindra de dagliga kränkningarna av dessa människors rättigheter borde vara av högsta prioritet.

Arbetskraftens ökade rörlighet

Vi socialdemokrater ser ett värde i utbytet av kunskap och möjligheterna för människor att söka arbete över nationsgränserna. Sverige har haft en lång tradition av arbetskraftsinvandring men också tider då svensk arbetskraft i stor utsträckning sökt sig utanför vår nation för att erhålla arbete men också för att skaffa en kompetens för att stå starkare på den svenska arbetsmarknaden. Vi kan idag se en ökande rörelse över nationsgränserna inom EU där rörelserna över Öresund är ett föredöme.

Arbetskraftsinvandring från tredjeländ var föremål för en parlamentarisk utredning, den så kallade KAKI-utredningen, som beslutats i riksdagen och nu utgjort lagstiftning under ett drygt år. Erfarenheterna är växlande utifrån att ikraftträdandet sammanföll med en kraftig nedgång på den inhemska arbetsmarknaden. Vi socialdemokrater markerade i utredningen att svensk lagstiftning skulle värna de arbetskraftsinvandrade liksom den svenska arbetsmarknadsmodellen genom att bibehålla den myndighetsbaserade arbetsmarknadsprövningen liksom att klargöra skiljelinjerna mellan asylprocess och arbetskraftsinvandring.

Vår hållning är, trots den korta tid som en reformerad lagstiftning varit på plats, att arbetsmarknadens parter gemensamt med den svenska arbetsmark-

nadsmyndigheten skall klargöra behovet av arbetskraftsinvandring samt att asylprocessen måste skyddas för att människors behov av skydd från förföljelse inte skall blandas samman med arbetsförhet och arbetsgivares behov av arbetskraft.

Exemplen där människor utnyttjas på arbetsmarknaden har inte minskat i tider av lågkonjunktur. Det är därför viktigt att utvärdering görs av den förändrade lagstiftningen och att stabila förutsättningar skapas som ger trygghet för såväl individ som arbetsplatser och företag.

Asylprocessen

Den förändrade instans- och processordningen för prövning i migrationsärenden har nu varit verksam under en längre tid och i delar utvärderats i Den nya migrationsprocessen SoU 2009:56. Utredningen ger vid handen att NIPU-reformen i stora delar fungerar väl men att det finns områden som borde konkretiseras. NIPU-reformen var den kanske största förändring som skett inom politikområdet någonsin och är härigenom viktig att följas upp.

Utredningen, Den nya migrationsprocessen, hade till uppgift att belysa de processuella delarna men inte de materiella delarna i lagstiftningen. Det är dock oundgängligt att konstatera att det i utredningen framkommer en rad områden där dessa olika områden tangerar varandra.

Under 2008–2009 har Migrationsverket genomfört en rad projekt för att bättre anpassa sig till NIPU och för att bättre leva upp till regeringens och riksdagens ambitioner vad gäller måltal för handläggning i ärendehandläggningen.

Ny lagstiftning, ny instans- och processordning samt pågående organisatoriska förändringar inom Migrationsverket och det arbete som pågår inom Europeiska gemenskapen blir sammantaget en stor förändring av hela politikområdet. Det är därför av största vikt att en sammantagen utvärdering av helheten tas fram och blir föremål för riksdagens bedömning under kommande mandatperiod.

Av den nyligen avlämnade utredningen framgår att behov av översyn vad gäller de juridiska ombudens roll i asylprocessen finns, detta både vad gäller de processuella delarna och de kompetensmässiga. Genom de myndigheter och organisationer som är verksamma i migrationsprocessen bör därför utbildning ske av de juridiska ombuden så att processen stärks.

I utredningen, Den nya migrationsprocessen, påtalas också att en diskrepans kan finnas mellan lagstiftning och förarbeten vad gäller begreppet synnerligen ömmande omständigheter. Inför riksdagsbehandlingen av den nya utlänningslagen fanns en stor diskussion vad gäller just borttagandet av begreppet humanitära skäl och införandet av det mera juridiska begreppet synnerligen ömmande omständigheter. Det är av största vikt att tydlighet ges i denna del, varför riksdagen bör tydliggöra i lagstiftning så att förarbete och lag ges samma betydelse.

Vi socialdemokrater har vidare lyft fram frågan rörande den tolkning som gjorts av Migrationsdomstolen rörande begreppet inre väpnad konflikt. Frå-

Fel! Okänt namn på

gan har varit belyst vid de kontakter som utskottet haft med Migrationsöverdomstolen. Ett ärende som belyser frågan har avhandlats som har betydelse för en region men bör också belysa andra regioner som har en situation som enligt tidigare vedertagen praxis varit att betrakta som inre väpnad konflikt i folkmening.

I takt med att allt fler nationaliteter finns bland dem som kommer till vårt land är det av största vikt att tolkar finns tillgängliga som har kompetens att ge en rättvisande tolkning av de berättelser som skall ligga till grund i prövningen. Tolkfrågan och kompetensen hos tolkarna är viktig. Ett system med prövning av tolkens agerande vid feltolkning och eventuella påföljder vid feltolkning bör utredas.

Likabehandling i asylprocessen

Den utvidgning av flyktingbegreppet som den socialdemokratiska regeringen före 2006 tog initiativ till är viktig. Det är dock viktigt att denna också får konsekvenser i det viktiga prövningsarbete som görs hos migrationsmyndigheten.

Kvinnor som utsatts för våldtäkt eller annan förnedrande handling har ofta svårt att framlägga sina skäl. De satsningar som har gjorts för att utreda kvinnors asylskäl måste fortsätta, t ex när det gäller möjligheter att få välja handläggare, tolkar och offentliga biträden.

Det är av största vikt att Migrationsverket ges resurser för utbildning och kompetensutveckling för att kunna hantera de könsmissiga skillnader som kan förekomma liksom att personalen utbildas och kompetensutvecklas i att hantera barnens speciella skäl vid asylansökan.

Stöd för återvändande

Ett värdigt återvändande för de människor som får avslag på sin asylansökan är en central del i den svenska migrationspolitiken. Det är av största vikt att Migrationsverket genom ett bra motivationsarbete vid avslagsbeslut kan motivera till och verka för ett värdigt återvändande.

Ambitionen måste vara att i minimal utsträckning tvingas överlämna till polis för handräckning vid avvisningsbeslut. De etiska regler som finns inom Migrationsverket och polis måste följas och eventuella avsteg måste utredas och hanteras utifrån uppställda regelsystem.

Såväl inom EU som nationellt har frågan om återtagandavtal med berörda länder lyfts fram. Dessa avtal kan vara en möjlighet för att finna värdiga och hanterbara former för återvändande. Det är dock viktigt att avtalen är utformade så att parterna gör enhetliga bedömningar av avtalstexterna och att dessa är transparenta för individen. Avtalen måste vidare vara utformade så att överenskommelser inte får sådana konsekvenser att de minimerar människors möjlighet att söka skydd enligt gällande konventioner.

Det regelsystem som nu finns om ett återvändandebidrag har gett vissa effekter men knappast de som systemet ställde som förhoppning. Vi anser inte att detta stöd fyller sitt syfte då det inte i första hand är pengar som gör att människor inte kan återvända till exempelvis Irak eller Afghanistan, länder där det råder mycket svåra omständigheter.

Mottagandet i landet

Migrationsverket har under året utvecklat ett arbete inom ramen för ett projekt, Kortare väntan, där man vill snabba upp ärendehantering. Detta är en bra och värdefull utveckling, då ärendehantering under många år tenderat att dra ut på tiden och skapa problem för såväl individen som samhället. En snabbare process får dock inte ske till priset av att rättssäkerheten sätts ur spel. Det är viktigt att de juridiska ombuden i asylprocessen har rätt kompetens. Därför avsätter vi socialdemokrater i vår budgetmotion 5 miljoner kronor 2010 och ytterligare 5 miljoner kronor 2011, för kompetensutveckling av de juridiska ombuden i asylprocessen.

Den tänkta hanteringen inom ramen för projektet, Kortare väntan, har initialt visat sig kunna hantera situationen i de pilotverksamheter som genomförts. En förutsättning har dock varit att en form av ansökningsboende har funnits så att den asylsökande och Migrationsverket har kunnat ha täta kontakter i prövningsarbetet.

Vi socialdemokrater ser ett värde i att det pågående projektet implementeras i hela landet och att det sedan följs upp och utvärderas för att tydliggöra hela prövningsprocessen och för att göra den mera transparent.

Flyktingmottagandet är inte jämt fördelat över landet. Ett antal kommuner tar ett stort ansvar för mottagandet medan andra intagit en minst sagt avhållsam hållning. Denna utveckling är olycklig. Trycket på de kommuner som påtagit sig ansvaret är mycket hårt och löper risk att generera en rad problem under inte minst rådande konjunkurläge. Därför måste alla Sveriges kommuner kunna ta emot flyktingar.

Flyktingmottagandet i Sverige behöver utvecklas, med den självklara utgångspunkten att alla skall ges en reell chans till egen försörjning och att bli en aktiv del i samhället. De stimulansåtgärder som hittills gjorts från regeringens sida har inte nått önskade resultat.

I beredningen av de utredningar som nyligen lämnats till regeringen är det av största vikt att frågan om ett solidariskt mottagande lyfts fram och att signalsystem ges till alla Sveriges kommuner. De ekonomiska villkoren måste för kommunerna ge ett långsiktigt stabilt förhållande.

Frågan om boendet för dem som kommit till vårt land har under åren varit en för många kommuner problematisk fråga. Boendet har också för många enskilda blivit ett problem och för barnen inneburit speciella komplikationer. De olika former av boende, ABO anläggningsboende, och så kallat eget boende, EBO, har utgjort norm i debatten. Båda boendeformerna har sina såväl positiva som negativa sidor. Det är av största vikt att formerna för boende för

Fel! Okänt namn på

de nyanlända reds ut och skapar den stabilitet som såväl kommuner som enskilda önskar för att nå en önskad nivå.

I såväl asylprocessen som mottagandet i kommunerna utgör tolkarna en viktig funktion. Det borde vara en självklarhet att det finns tillsyn över tolkförmedlingar. Dock så har det efter förslaget i SOU 2004:15 till dagens dato inte hänt någonting trots att nästan samtliga stora upphandlingar har resulterat i att lägsta pris slagit ut kvalitet och lett till ett överklagande. Nuvarande upphandlingssystem medger att mindre seriösa tolkförmedlingar kan uppge att de har tillgång till alla kompetenser och auktoriserade tolkar utan att detta stämmer. Detta förfarande går då ut över de utbildade och kvalificerade tolkarna, som får avtalsenliga arvoden och därmed oftast är något dyrare.

För alla dem som behöver tolk för viktiga beslut är det självklart att tolkningen måste hålla en viss kvalitet, men tyvärr är avstånden mellan användare och upphandlare så stor att pris har slagit ut kvaliteten i de flesta upphandlingar. Dagens brist på tillsyn över tolkservice är skrämmande och bör behandlas av DO för kartläggning om detta inte är diskriminering av såväl tolkar som alla de som är beroende av en säker tolkservice.

Kvotflyktingar

Sverige har en tradition av vidarebosättning inom ramen av vad som brukar kallas kvotflyktingar. I det internationella perspektivet och inom FN lyfts Sverige fram som en föregångare. Frågan om det gemensamma ansvaret har även lyfts inom ramen för den Europeiska gemenskapen vilket är positivt.

Det mottagande som Sverige haft har ökat för att möta upp det stora behov som finns för människor som idag lever otryggt i de många flyktingläger som finns runt oroshärdar.

Vi socialdemokrater ser positivt på denna utveckling av ökat kvotflyktingmottagande och ser även positivt på att frågan lyfts fram inom EU. Vi vill dock se att regeringen än kraftfullare markerar det gemensamma ansvarstagande som måste finnas inom Europeiska gemenskapen.

Anhöriginvandring

En stor del av den totala migrationen utgörs av anhöriginvandring – invandring som är förknippad med att anhöriga kan ges möjlighet att leva samman med den som tvingats lämna sitt land av olika skäl. Regelsystemet kring anhöriginvandringen har diskuterats och förslag har lyfts fram som vill skärpa regelsystemet och försvåra för anhöriga att mötas under trygga förhållanden. Denna utveckling är enligt oss socialdemokrater olycklig. Speciellt utsatta blir de barn som inte får återförenas med anhöriga.

Vi socialdemokrater är därför oroade över den diskussion som idag förs om försörjningskrav som ställs upp för återförening. Inget ger vid handen som säger att integration och arbetsförhet ökar av att människor känner en otrygghet i att inte veta om man kan få återförenas under trygga villkor. De förslag

som ställs upp om försörjningskrav kan därför inverka kontraproduktivt på målen om ökad integration och delaktighet i arbetslivet.

Ensamkommande barn

Under senare år har inströmningen till Sverige av barn utan ordinarie vårdnadshavare, ensamkommande barn, ökat markant. Migrationsverket säger i interna prognoser att antalet barn för år 2009 kan uppgå till 2 000 barn och ungdomar. För att inte dessa barn och ungdomar skall fastna i de ankomstkommuner som finns har åtgärder satts in för att med kommunerna förhandla fram platser i hela landet vad gäller dessa barn och ungdomar. Resultatet kan inte sägas vara tillfredsställande då alltför många barn och ungdomar nu finns i ankomstkommunerna samtidigt som långtifrån alla kommuner säger sig vara villiga att ta emot dem.

Idag har länsstyrelserna ett mandat att förhandla med kommunerna om mottagandet av flyktingar. Detta mandat borde förstärkas samtidigt som det också skall omfatta att träffa överenskommelser om de så kallade ensamkommande barnen. Genom att skapa en närmare kontakt mellan statsmakten och den kommunala nivån kan förutsättningarna om ett mera solidariskt mottagande öka.

Papperslösa

I Sverige finns idag en stor grupp människor som lever utan uppehållstillstånd. Dessa människor lever ofta under ytterst otrygga förhållanden. De finns i Sverige som kvarstannande efter lagakraftvunna avvisningsbeslut eller som illegala migranter utan att ha sökt uppehållstillstånd av olika skäl.

Reglerna för invandring till Sverige innebär starka begränsningar för de papperslösa som befinner sig här. Samhället måste kunna skydda dem från att utnyttjas, samtidigt som samhället inte tillåter dem att vistas i Sverige. Samhället måste arbeta för att förebygga att människor lever här utan tillstånd.

Antalet papperslösa sägs under åren ha ökat markant. Det är ingen önskad utveckling att människor lever i Sverige utanför det som brukar benämnas välfärdssamhället. Speciellt drabbas barnen i denna situation av utanförskap. De regionala skillnaderna är stora vad gäller papperslösa och de flesta sägs enligt bedömare befinna sig i storstadsområdena.

Papperslösa barn befinner sig i en särskilt utsatt position och har inga möjligheter att själva påverka sin situation. Barn har egna och tydliga rättigheter som uttrycks i FN:s barnkonvention. Barn under 18 år som inte själva har sökt, eller vars föräldrar aldrig ansökt, om uppehållstillstånd i Sverige, utgör idag en grupp som faller utanför lagstiftningen när det gäller sjukvård. Dessa barn omfattas inte av samma vård som barn som är bosatta i Sverige eller som de barn som är gömda men har funnits med i asylprocessen. Vi kan aldrig acceptera att barn används som hävstång för att upprätthålla en reglerad invandring. Vi socialdemokrater anser att alla barn som lever i Sverige ska ha

Fel! Okänt namn på

rätt till vård på lika villkor. På samma sätt ska alla barn ha rätt till skolgång. Skolan ger dessa flickor och pojkar en viktig fast punkt i en vardag kantad av oro och fruktan.

För människor som lever i Sverige utan tillstånd, liksom många andra tillfälliga besökare, är tillgången till sjukvård ett problem. Principen att människor som inte är bosatta i Sverige och som inte ingår den svenska sjukförsäkringen får betala för sig är rimlig. Men konsekvenserna kan bli svåra för dem som befinner sig i Sverige, lagligt eller ej, och som är i behov av sjukvård och inte kan betala. Kostnaden för viss vård är på vissa håll så pass hög att de allra flesta som besöker vårt land förmodligen skulle undvika att besöka sjukvården vid behov. Samtidigt är det önskvärt att människor som besöker vårt land också kan få vård om olyckan skulle vara framme, om man plötsligt skulle må sämre eller om man känner sig orolig och behöver träffa en läkare. Att ingen ska nekas nödvändig vård är självklart. En översyn av nuvarande system bör göras för vad som ska gälla för personer utan försäkring, med syfte att öka tillgängligheten och överväga nya kostnadsmodeller. Vi socialdemokrater anser att en utredning skyndsamt ska tillsättas för att klargöra dessa frågor. Vidare anser vi att landstingen bör utforma gemensamma riktlinjer när det gäller vård till papperslösa.

De vuxna utnyttjas genom att exploateras på arbetsmarknaden av oseriösa arbetsgivare. En viktig åtgärd för såväl arbetsmarknaden som för att förebygga att människor lever gömda är att motverka att oseriösa arbetsgivare anställer personer utan uppehållstillstånd. Arbetsgivare som anställer arbetskraft illegalt är inga välgörare utan begår en kriminell handling. Det handlar om att på olaglig väg tjäna snabba pengar på människors utsatthet.

Det är inte de papperslösa som är roten till problemet – problemet är kriminella arbetsgivare som dumpar löner och sociala villkor. Enligt utlänningslagen är det ett brott att arbeta i Sverige utan arbetstillstånd och den som gör det kan dömas till böter. Arbetsgivaren kan dömas till böter eller fängelse enligt samma lag. På EU-nivå har en gemensam lagstiftning tagits fram för påföljder för arbetsgivare som anställer tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i EU samt krav på arbetsgivarna att vidta förebyggande åtgärder och andra kontroller. Vi socialdemokrater anser att en svensk lagändring bör göras så att arbetsgivaren kan dömas att betala skadestånd till arbetstagaren. Straffet för att utnyttja arbetskraft skulle således öka och sannolikt minska förekomsten av oseriösa arbetsgivare, samtidigt som incitamenten för att anmäla dessa skulle öka.

Stockholm den 2 oktober 2009

Veronica Palm (s)

Göte Wahlström (s)

Ronny Olander (s)

Matilda Ernkrans (s)

Björn Lind (s)

Siw Wittgren-Ahl (s)

Kurt Kvarnström (s)

Jasenko Omanovic (s)